Г.БРЕСЛАВСЬКА

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧННОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

(ДЛЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ)

БІБЛІОТЕКА КАФЕДРИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НПП імені В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО
ПУК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Навчально-науковий педагогічний інститут імені В.О.Сухомлинського
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

(для змішаного навчання)

Миколаїв
2025

УДК 373.3:372.832](075.8)

ББК 74.200.58я73

Б 87

Рекомендовано НМР
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
(Протокол №6 від 25.06.2025 р.)

Бреславська Г.
Б 87
Методика навчання технологічної освітньої галузі у початковій школі (для змішаного навчання): навчально-методичні рекомендації / уклад. Г. Бреславська. Миколаїв: СПД Румянцева, 2025. 46 с. (2 др.арк.)

ISBN

Навчально-методичні рекомендації призначені здобувачам вищої освіти спеціальності А3 Початкова освіта для засвоєння матеріалу з курсу «Методика навчання технологічної освітньої галузі у початковій школі» та для набуття практичних навичок викладанні навчальних предметів у початковій школі.

Зміст навчально-методичних рекомендацій узгоджено з освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та робочою програмою навчальної дисципліни «Методика навчання технологічної освітньої галузі у початковій школі»

УДК 373.3:372.832](075.8)
ББК 74.200.58я73

ISBN

© Бреславська Г.Б. , 2025

Вступ

Практичне заняття є формою навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних положень та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами завдань. Контроль теоретичних знань студентів забезпечується шляхом обговорення попередньо визначених питань. Практичне заняття сприяє формуванню вміння вирішувати конкретні практичні завдання. Самостійна робота є основним засобом опанування студентами навчального матеріалу у позааудиторний час, що передбачає опрацювання конспекту лекцій та самостійне освоєння навчального матеріалу за окремими темами, опрацювання нормативно-правових актів та програм за темою заняття, а також рекомендованої наукової та навчальної літератури, підготовка до іспиту. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні, навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичні рекомендації тощо. Оцінка якості засвоєння навчальної програми включає поточний контроль успішності, модульний контроль та складання заліку, іспиту. Для поточного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу передбачається проведення семінарських занять та виконання практичних робіт. Для модульного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу передбачається контроль знань. Для організації самостійної роботи студентів передбачається написання різноманітних консультацій, порад, доповідей, створення презентацій.

ЗМІСТ

Передмова.....3

Зміст навчальної дисципліни.....4

Тема 1. Сутність та значення технологічної освітньої галузі в системі початкової освіти……..5

Тема 2. Особливості реалізації освітньої галузі «Технології» в початковій школі……..8

Тема 3. Методика організації уроків з предметів технологічного спрямування.....12

Тема 4. Інтеграція технологічної освітньої галузі в курс «Я досліджую світ».....17

Тема 5. STEM-освіта в початковій школі: можливості та виклики.....21

Тема 6. Екологічне виховання в межах технологічної освітньої галузі.....25

Тема 7. Формування навичок безпечної поведінки та здорового способу життя.....28

Методичні рекомендації до організації практичних занять і самостійної роботи.....32

Додатки…….....44

ПЕРЕДМОВА

Сучасна освітня реформа передбачає створення інноваційного середовища в українській школі, де учні здобувають ключові життєві компетентності, а вчитель виконує роль організатора пізнавальної діяльності. Важливе місце у структурі початкової освіти займає технологічна освітня галузь, що сприяє розвитку в учнів практичних умінь, творчості, логічного та критичного мислення, культури праці та бережливого ставлення до навколишнього середовища.

Курс «Методика навчання технологічної освітньої галузі у початковій школі» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про зміст, особливості та методи викладання зазначеної галузі згідно з вимогами Державного стандарту початкової освіти. Особлива увага приділяється інтеграції технологічного компонента в зміст курсу «Я досліджую світ», застосуванню інноваційних підходів, проєктно-діяльнісного та STEM-орієнтованого навчання.

Пропоновані навчально-методичні рекомендації розроблено відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 013 «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня та призначено для використання у форматі змішаного навчання, яке поєднує аудиторну та самостійну роботу студентів.

Матеріали сприяють опануванню основ методики викладання, розвитку практичних умінь і навичок планування та реалізації уроків технологічного спрямування, а також підготовці майбутніх учителів до впровадження компетентнісного підходу в освітньому процесі початкової школи.

Ключовими акцентами методичних рекомендацій є:

- урахування оновленого змісту початкової освіти й сучасних освітніх технологій;
- орієнтація на активізацію пізнавальної діяльності молодших школярів;
- розвиток екологічної культури та навичок безпечної поведінки;
- впровадження інноваційних підходів до організації трудової та проєктної діяльності учнів.

Ці матеріали розраховані на здобувачів вищої освіти, викладачів педагогічних фахових і вищих закладів освіти, а також учителів початкових класів, які прагнуть ефективно реалізовувати зміст технологічної освітньої галузі в умовах Нової української школи.

****

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: процес навчання технологічної освітньої галузі.

Міждисциплінарні зв'язки: «Педагогіка», «Методика навчання мистецької освітньої галузі», «Вікова та педагогічна психологія».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: розвивати компетентності в галузі техніки і технологій,. здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій та з дотриманням екологічних вимог; забезпечити підготовку майбутніх педагогів до реалізації змісту освітньої галузі «Технології», проведення уроків та організації позаурочної роботи з трудового навчання в початковій школі.

Завдання навчальної дисципліни:

Сформувати:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної професійної діяльності
- здатність працювати у команді фахівців та співпрацювати з батьками дітей з особливими освітніми проблемами;
- здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання корекційних і комунікативно мовленнєвих задач в соціальній і професійній діяльності на уроках трудового навчання;
- здатність до формування творчих задумів, усвідомленого дотримання безпечних прийомів роботи та використання інструментів і матеріалів на уроках трудового навчання;

Розвивати:

-пізнавальну, художню і технічну обдарованість, технічне мислення у процесі творчої діяльності, художнє сприйняття відчуття кольору, форми, емоційної виразності об'єкту).

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими **компетентностями:**

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

ПР-03 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.

Тема 1. ***Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.***

Предмет і зміст навчальної дисципліни, її методологічні основи.

Сучасні концепції трудового навчання молодших школярів.

Трудове навчання як засіб формування творчо активної особистості дитини. Розвиваючий характер трудового навчання в початкових класах.

Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.

Формування трудових дій, умінь і навичок. Створення позитивної емоційної атмосфери у процесі учіння, забезпечення компонентів психологічного комфорту.

Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.

Характеристика загальнодидактичних та спеціальних принципів технологічної підготовки молодших школярів. Зміст принципів технологічної підготовки в початкових класах у відповідності до Державного стандарту загальної початкової освіти, освітньої галузі «Технологія».

Тема 4. ***Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання та ОТМ.***

Методи та прийоми, класифікація методів навчання та умови їх відбору для використання на уроках (з врахуванням розвитку самостійності та творчої активності учнів). Методи словесного повідомлення та закріплення технічних відомостей (пояснення, розповідь, бесіда).

Методи активізації пізнавальної діяльності учнів.

Методи демонстрації, їх характеристика та класифікація. Демонстрація предметів, що вивчаються. Демонстрація натуральних та умовних зображень (плакатів, рисунків на дошці, креслень, технічних карт та ін.) Демонстрація прийомів роботи та вимоги до неї.

Методи практичної роботи учнів. Дидактичні основи формування трудових вмінь та навичок. Вступний інструктаж, його види, методи проведення. Навчання учнів планування своєї праці та здійснення самоконтролю.

Поточний інструктаж та методика його проведення. Розвиток самоконтролю учнів у процесі виконання ними роботи. Підведення підсумків роботи та заключний Інструктаж.

Перевірка та оцінка знань, вмінь та навичок. Вимоги до оцінки знань, вмінь та навичок. Облік знань та вмінь учнів. Самоконтроль учнів.

Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.

Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. ***Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.***

Підготовка та проведення занять трудового навчання. Попередня підготовка та планування занять. Підбір виробів для виготовлення. Складання календарно-тематичного плану. Зміст безпосередньої підготовки вчителя до уроку та складання плану-конспекту уроку. Проведення уроків (з'ясування теми та мети уроку, організація роботи учнів, розвиток їх самостійності у навчанні та ін.) Процес виховання на уроці. Аналіз уроків.

Урок як основна форма трудового навчання. Типи уроків, особливості їх побудови. Форми організації праці учнів на уроках трудового навчання (фронтальна, ланкова, індивідуальна, з розподілом праці, поточна), їх характеристики та умови застосування. Методика проведення профорієнтаційної роботи з учнями на уроках трудового навчання.

Тема 6. ***Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.***

Формування в учнів знань про елементарні прийоми роботи з використанням інструментів і пристроїв для обробки різних матеріалів, умінь безпечного користування ними.

Мотиви створення робочої кімнати для уроків трудового навчання початкових класах. Санітарно – гігієнічні вимоги до робочої кімнати та її обладнання, робочого місця учні та вчителя. Ергономічні вимоги до організації робочих місць учнів. Організація робочих місць учнів при роботі з різними матеріалами.

Тема 7. ***Екскурсія в трудовому навчанні.***

Екскурсія як форма організації навчання. Екскурсії, передбачені програмою трудового навчання в початкових класах. Вивчення виробничого оточення. Вибір об'єктів для проведення екскурсії їх попереднє вивчення. Планування і проведення екскурсії та підготовка до неї учнів. Організація учнів на екскурсію, керівництво їх пізнавальною діяльністю. Підведення підсумків екскурсії. Основні завдання екскурсії: поглиблення і розширення політехнічних та художньо-прикладних знань та умінь одержаних на уроках, задоволення запитів та технічних інтересів учнів, подальший розвиток творчої ініціативи, розвиток смаку до технічної та художньо-конструкторської творчості.

Тема 8. ***Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.***

Позакласна робота з трудового навчання. Завдання та особливості організації позакласної роботи. Зміст і організація позаурочної роботи з трудового навчання і виховання учнів початкових класів: індивідуальна, гурткова і масова робота і ознайомлення дітей з технікою, виробництвом, працею дорослих; зустрічі з представниками різних професій, раціоналізаторами і винахідниками; майстрами декоративно - ужиткового мистецтва, художніх промислів, організація і відвідування виставок. Керівництво позаурочною роботою учнів.

Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.

Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.

Папір і картон, виникнення, виробництво, властивості, застосування. Перегинання, складання паперу і картону (орігамі). Гоф. Різання паперу і картону. Витинанка

Розмічування, вимірювання, різання паперу та картону (витинанки). Згинання, складання виробів з паперу та картону (орігамі). Зєднання деталей виробів паперу та картону. Аплікація і художнє конструювання, монтаж виробів. Паперопластика в конструюванні виробів з паперу.

Тема 10. ***Вишивка – один з видів народного мистецтва.***

Оздоблення виробів вишивкою. Вишивка – один з видів народного мистецтва. Види швів і орнаментів української вишивки. Регіональні особливості української вишивки. Інструменти, пристосування і матеріали для роботи над вишивкою. Техніка і методика виконання швів. Ознайомлення учнів з художніми виробами місцевих майстрів народної вишивки. Методика навчання учнів ручному вишиванню. Техніка безпеки при роботі над вишивкою.

Українська народна іграшка – давній вид декоративного мистецтва. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки. Значення української народної іграшки у вихованні дітей. Види української народної іграшки. Лялька – мотанка, як родинний оберіг. З історії виникнення ляльки – мотанки. Етапи та послідовність роботи над лялькою. М’яка іграшка. Послідовність роботи над м’якою іграшкою. Техніка безпеки при роботі.

Кредит 4. Робота з різними матеріалами.

Тема 11. ***Пластичні матеріали, їх види та властивості.***

Види та властивості пластичних матеріалів. Художнє конструювання з пластичних матеріалів. Пластилін в навчанні художньої праці. Матеріали, інструменти й приладдя для роботи з пластиліном. Техніка безпеки. Технології формування окремих частин виробу з пластиліну. Методика навчання школярів створенню виробів з пластиліну. Вироби з солоного тіста. Глина в навчанні художньої праці. Види глини для практичних робіт. Інструменти прилади для роботи з глиною. Техніка безпеки. Підготовка глини до роботи (подрібнення, очистка, відмочування, замішування). Способи формоутворення виробів з глини: конструктивний, пластичний, литво, штамповка, формування різних фігур поверхні й нанесення рельєфного декору. Етапи і послідовність виготовлення виробів з глини. Гончарство як один з видів декоративно-прикладного мистецтва. Методика навчання простих виробів з глини.

Методика роботи із пап'є-маше у початкових класах. Ознайомлення з технікою пап’є – маше. Матеріали та інструменти. Процес та послідовність виготовлення виробів із пап’є – маше.

Тема 12. ***Робота із природніми матеріалами.***

Природні матеріали у трудовому навчанні. Види природних матеріалів, їх специфічні особливості та властивості. Природоохоронна заготівля природних матеріалів, зберігання та підготовка до роботи. Інструменти, допоміжні матеріали для роботи з природними матеріалами. Конструювання художніх виробів із природних матеріалів. Методика ознайомлення школярів з природоохоронною заготівлею природних матеріалів. Створення декоративних виробів із листя. Особливості рослинних форм. Загальне поняття про композицію. Аплікація з окремих рослинних форм (предметна, сюжетна, орнаментна аплікація). Послідовність дій та безпека праці під час виготовлення виробів із природних матеріалів.

Тема 13. ***Робота із сучасними штучними матеріалами.***

Властивості штучних матеріалів: пластик, поролон, синтепон, вата. Пластмаси й поролон у виробництві та побуті. Види виробів із сучасних штучних матеріалів. Послідовність виготовлення простих виробів із використанням пластику, поролону, синтепону, вати. Дріт, його властивості. Виготовлення виробів і сувенірів із дроту.

Тема 14. Технічне моделювання та конструювання.

Основи технічного моделювання. Принципи та етапи конструювання. Практичне застосування моделей у навчальному процесі. Використання сучасних технологій у моделюванні.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.				
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	**8**	2	2	4
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	**8**	2	2	4
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	**8**	2	2	4
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	**6**		4	2
Всього	**30**	**6**	**10**	**14**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.				

Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	**10**	2	4	4
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	**8**	2	2	4
Тема 7. Екскурсії в трудовому навчанні. Елементи профорієнтації	**6**	2	2	2
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	**6**		2	4
Всього	**30**	**6**	**10**	**14**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі				
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	**14**	2	4	8
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	**16**	2	4	10
Всього	**30**	**4**	**8**	**18**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами				
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	**8**	2	2	4
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	**8**		4	4
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	**8**	2	2	4
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	**6**		4	2
Всього	**30**	**4**	**12**	**14**
Усього годин:	**120**	**20**	**40**	**60**

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.				
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	**8**	2		6
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	**6**			6
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	**8**		2	6
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	**8**			8
Всього	**30**	**2**	**2**	**26**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.				
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	**10**	2		8
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	**8**			8

Тема 7. Екскурсія в трудовому навчанні.	**6**			6
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	**8**		2	6
Всього	**30**	**2**	**2**	**28**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.				
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	**16**		2	14
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	**14**			14
Всього	**30**		**2**	**28**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.				
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	8			8
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	8			8
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	8			8
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	6			6
Всього	**30**			**30**
Усього годин:	**120**	**4**	**6**	**110**

5. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	2
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	2
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	2
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	
Всього	**6**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	2
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	2
Тема 7. Екскурсії в трудовому навчанні. Елементи профорієнтації	2
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	
Всього	**6**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.	
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	2
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	2
Всього	**4**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.	
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	2
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	2
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	

Всього	**4**
Усього годин:	**20**

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	2
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	
Всього	**2**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	2
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	
Тема 7. Екскурсія в трудовому навчанні.	
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	
Всього	**2**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.	
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	
Всього	
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.	
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	
Всього	
Усього годин:	**4**

6. Теми практичних занять

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	2
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	2
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	2
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	4
Всього	**10**

Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	4
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	2
Тема 7. Екскурсії в трудовому навчанні. Елементи профорієнтації	2
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	2
Всього	**10**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.	
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	4
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	4
Всього	**8**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.	
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	2
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	4
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	2
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	4
Всього	**12**
Усього годин:	**40**

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	2
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	
Всього	**2**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	
Тема 7. Екскурсія в трудовому навчанні.	
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	2
Всього	**2**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.	
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	2
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	
Всього	**2**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.	
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	

Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	
Всього	
Усього годин:	**6**

8. Самостійна робота

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	4
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	4
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	4
Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	2
Всього	**14**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	4
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	4
Тема 7. Екскурсії в трудовому навчанні. Елементи профорієнтації	2
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	4
Всього	**14**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.	
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	8
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	10
Всього	**18**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.	
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	4
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	4
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	4
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	2
Всього	**14**
Усього годин:	**60**

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин
Кредит 1. Теоретичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 1. Вступ. Зміст технологічної підготовки в початковій школі.	6
Тема 2. Психофізіологічні основи технологічної підготовки.	6
Тема 3. Загальнодидактичні та спеціальні принципи технологічної підготовки молодших школярів.	6

Тема 4. Специфіка змісту, форм і методів трудового навчання.	8
Всього	**26**
Кредит 2. Методичні основи методики навчання технологічної освітньої галузі у початкових класах.	
Тема 5. Форми організації занять з дизайну та технологій. Урок як основна форма організації навчання дизайну і технологій.	8
Тема 6. Обладнання та організація робочого місця учителя, учнів.	8
Тема 7. Екскурсія в трудовому навчанні.	6
Тема 8. Позаурочна робота з трудового навчання і виховання.	6
Всього	**28**
Кредит 3. Практикум з методики навчання технологічної овітньої галузі.	
Тема 9. Особливості роботи з папером та картоном.	14
Тема 10. Вишивка – один з видів народного мистецтва.	14
Всього	**28**
Кредит 4. Робота з різними матеріалами.	
Тема 11. Пластичні матеріали, їх види та властивості.	8
Тема 12. Робота із природніми матеріалами.	8
Тема 13. Робота із сучасними штучними матеріалами.	8
Тема 14. Технічне моделювання та конструювання	6
Всього	**30**
Усього годин:	**110**

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист презентації, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно:

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється дуже добре:

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється добре:

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється достатньо:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний задовільно:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

10. Засоби дігностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи, колоквіум

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення − вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами; ілюстрація − метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі: навч. посіб. / І.М. Веремійчик. -Тернопіль: Мальва-ОСО, 2004. - 275 с.

2. Веремійчик І.М. Творчість на кінчиках пальців: навч.-метод, посіб. / І.М. Веремійчик. - Тернопіль: Мальва-ОСО, 2004. - 108 с.

3. Гільберг Т. Г. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі» : для пед. працівників / Тетяна Гільберг [та ін.]. – Київ : Генеза, 2021. – 160 с.

4. Гурець Н.Т. Педагогічні умови розвитку творчої активності молодших школярів у гуртковій роботі/ Н.Т. Гурець. – Харків, 2004. – 25 с.

5. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennyaderzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti.

6. Дизайн і технології. 1 клас: навч.-метод. посіб. /Т.С. Мачача, Т. В. Стрижова, С. А. Собецька, Н. М. Оголюк. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 64 с.

7. Дробязко І.І. Моя творча праця. Альбом з дизайну і технологій.2 клас: навчальний посібник/І.І.Дробязко. – К.: УОВЦ Оріон, 2019. – 64 с.: іл.

8. Трач С.К. Трудове навчання: Альбом – посібник. 1-4 клас. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017.

9. Кліщ О.М. Технології та дизайн. Альбом-посібник. 2 клас. / О.М. Кліщ. – Київ : Літера ЛТД, 2019. – 48 с.

10. Кліщ О.М. Технології та дизайн. Альбом-посібник. 3 клас. / О.М. Кліщ. – Київ : Літера ЛТД, 2020. – 48 с.

11. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/ app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf.

12. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посіб. / В. В. Бербец, Н. В. Дубова, О. М. Коберник, Т. В. Кравченко, В. К. Сидоренко, А. І. Терещук. Умань : СПД Жовтий, 2008. 216 с.

13. Роговська Л. Маленький трудівничок : альбом-посібник з дизайну та технологій. 2 клас. Київ : Підручники і посібники, 2019. 60 с.

14. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. Київ: Видавництво «Світоч», 2019. 336 с.

Допоміжна

1. Бучківська Г. В. Підготовка учителів початкових класів на засадах народного декоративно-ужиткового мистецтва: монографія за науковою редакцією Г. В. Терещука /Г. В. Бучківська.– Хмельницький: ПП Заколодний М. І., 2019. 420с.

2. Василинка М. Формування художньо-естетичної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі вивчення мистецьких дисциплін / Марія Василинка, Ірина Майборода // Молодь і ринок. – 2016. – №6. – С.115-119.

3. Волобуєва Т.Б. Розвиток творчої компетентності школярів // Управління школою. -Харків, 2005. - 110 с.

4. Головата О., Кононюк А. Умійко. Альбом-посібник з дизайну та технологій. 1 клас. Київ : Підручники і посібники, 2018. 80 с.
5. Гуревич Р. Інноваційні засоби навчання в трудовій підготовці школярів //Трудова підготовка в закладах освіти, 2008. -№2. -С.4.
6. Ізвєкова Г. Залучення школярів до традиційних технік українського народного ткацтва і килимарства // Початкова школа. -2001. - №2. - С 32-35.
7. Календарне планування (відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко). 3 клас (1 семестр) / І.Жаркова. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. - 80 с. (скан)

13. Інформаційні ресурси

1. Дизайн і технології початкова школа НУШ (http://surl.li/qknfy)
2. Особливості змісту та методики інтегрованого курсу «Дизайн і технології» технологічної освітньої галузі початкової освіти https://lib.iitta.gov.ua/713937/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf
3. Розробки уроків дизайну та технологій для 1 класу за Бібік Н. М., Бондарчук Г. П. https://vsimpptx.com/author/rozrobki-urokiv-dizajnu-ta-tehnologij-dlya-1-klasuza-nm-bibik
4. Блог вчителя початкових класів та організатора спортивних секцій та клубів Наумова Євгена http://naumovevgensports.blogspot.com/p/blog-page_5.html
5. Скарбничка вчителя НУШ/вчителі 1-4 класів. https://www.facebook.com/groups/640310823020350/posts/1444633245921433
6. Система підготовки майбутніх фахівців у контексті становлення Нової української школи (http://surl.li/qkngm)
7. Сайт «Освітянська мережа України»: www.ednu.kiev.ua.
8. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: www.nachalka.com.ua.
9. Студія он-лайн освіти «Ed-era»: https://www.ed-era.com/courses.
10. Український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus»: https://prometheus.org.ua/
11. Освітній проект «На урок»: https://naurok.com.ua/webinar.

****

****

РОЗДІЛ ІІ. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

« МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ МЕТОДИЧНІ »

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

ТЕМА 1. Вступ до дисципліни « Методика навчання технологічної освітньої галузі у початковій школі методичні ».

Нормативно-правове підґрунтя реалізації технологічної галузі в початковій школі

План теми:

1. **Значення, мета та основні завдання курсу** «Технологічна освітня галузь у початковій школі з елементами практикуму» в системі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.
2. **Стан сучасної методики реалізації технологічної галузі в освіті** та основні тенденції її розвитку в контексті сучасної педагогіки.
3. **Зміст і структура освітньої галузі «Технології»** у Державному стандарті початкової освіти. Вимоги держави щодо результатів навчання молодших школярів у межах означеної галузі.
4. **Аналіз чинної програми для закладів загальної середньої освіти** щодо реалізації технологічної освітньої галузі для учнів 1–4 класів.

****

ТЕМА 2.

Урок у межах технологічної освітньої галузі в контексті сучасного конструктивно-технологічного підходу. Принципи, планування та форми організації навчально-виховного процесу

План теми:

1. Особливості сучасного уроку в межах реалізації технологічної освітньої галузі на основі конструктивно-технологічного підходу.
2. Методологічні принципи та типологія уроків з технологічної освітньої галузі.
3. Планування й структурна побудова уроків, що реалізують зміст галузі «Технології» в початковій школі.
4. Організаційні форми урочної та позаурочної діяльності в межах технологічної освітньої галузі.

****

ТЕМА 3.

Класифікація сучасних методів реалізації змісту технологічної освітньої галузі в початковій школі

План теми:

1. Сучасні підходи до класифікації методів і прийомів організації технологічної діяльності молодших школярів. Особливості методичного та матеріального забезпечення уроків у межах технологічної освітньої галузі.
2. Використання методу ігродизайну як інноваційної форми інтеграції різних видів художньо-ігрової діяльності у навчанні учнів початкових класів.
3. Театралізований ігродизайн як важлива педагогічна умова, що сприяє поєднанню художньо-творчих ігор і розвитку креативних здібностей молодших школярів.

****

ТЕМА 4.

Різновиди декоративно-прикладного мистецтва та художні техніки, що опановуються в початковій школі

План теми:

1. Традиції та особливості декоративно-прикладного мистецтва в Україні як складової національної культурної спадщини.
2. Основи орнаменту, принципи композиції та стилізації в декоративно-прикладному мистецтві.
3. Класифікація видів декоративно-прикладного мистецтва: характеристика, специфіка художніх технік, що застосовуються в освітньому процесі початкової школи у межах технологічної галузі.

****

ТЕМА 5.

Зміст технологічної освітньої галузі в контексті початкової дизайн-освіти. Види дизайну. Основи художнього проектування, конструювання та технічного моделювання

План теми:

1. Визначення та характеристика основних напрямів дизайну. Особливості організації дизайнерської діяльності молодших школярів у межах реалізації технологічної освітньої галузі.
2. Методичні аспекти художнього проєктування та конструювання з використанням різноманітних матеріалів. Ознайомлення з комбінованими творчими роботами.
3. Технічне моделювання і конструювання як ефективний інструмент розвитку політехнічної обізнаності учнів. Методика створення моделей технічного призначення у початковій школі.

****

ТЕМА 6.

Матеріали в технологічній діяльності молодших школярів: властивості, способи обробки та сфери використання. Основи самообслуговування

План теми:

1. Основні види матеріалів, що застосовуються у процесі реалізації змісту технологічної освітньої галузі в початковій школі: їх

властивості, сфери застосування, історичні відомості, технологія виготовлення та обробки:

а) папір і картон: особливості використання в навчальній діяльності;
б) пластичні матеріали (пластилін, глина тощо);
в) пап’є-маше як художньо-творчий матеріал;
г) тканини та інші волокнисті матеріали: основні властивості та методи роботи з ними;
д) природні матеріали: особливості створення виробів із застосуванням конструктивних підходів.

2. Методичні основи ознайомлення молодших школярів із навичками культурного сервірування столу та прийомами елементарного самообслуговування в повсякденному житті.

****

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

1. Методика реалізації технологічної освітньої галузі в початковій школі – це:
   а) різновид українського декоративно-прикладного мистецтва;
   б) система класифікації тканин і волокон;
   в) галузь педагогічної науки, що досліджує особливості навчання і виховання через технологічну діяльність.
2. Ігродизайн – це:
   а) мистецтво створення флористичних композицій із квітів та рослин;
   б) методика об’ємного ліплення з пластичних матеріалів;
   в) метод інтегрованого художньо-ігрового проєктування та конструювання.
3. Декоративно-прикладне мистецтво – це:
   а) один із видів образотворчого мистецтва, що поєднує естетичне та практичне призначення;
   б) композиційний принцип образотворчого мистецтва;
   в) галузь технічної науки.
4. Стилізація – це:
   а) класифікація педагогічних методів навчання;
   б) художній прийом спрощеного, узагальненого зображення предметів чи фігур;
   в) орнаментальна композиція, що ґрунтується на чергуванні мотивів.
5. Ландшафтний дизайн – це:
   а) процес художнього проєктування та естетичного оформлення відкритих просторів (парків, садів, клумб) за допомогою природних засобів;
   б) елемент орнаменту, що повторюється візерунком;
   в) вид театрально-декораційного мистецтва.
6. Пап’є-маше – це:
   а) одна з технік аплікації з паперу;
   б) художня техніка, що активно використовується в об’ємному декоруванні, зокрема у театрально-декораційному мистецтві;
   в) композиція з різноманітних текстурних матеріалів.

7. До пластичних матеріалів, які використовуються у технологічній освітній галузі, належать:
   а) тканини, нитки, мереживо;
   б) пластилін, глина, тісто для ліплення;
   в) скло, метал, дерево.
8. Основна мета впровадження технологічної освітньої галузі у початковій школі полягає у:
   а) формуванні в учнів виключно ручних умінь;
   б) розвитку практичних навичок, творчих здібностей та підприємницьких компетентностей;
   в) вивченні історії матеріалів та інструментів.
9. Композиція у творчій діяльності молодших школярів — це:
   а) набір готових деталей, зібраних без певної структури;
   б) упорядковане поєднання елементів у межах художнього задуму;
   в) хаотичне розташування декоративних елементів.
10. STEM-освіта у початковій школі передбачає:
    а) поглиблене вивчення математики у старших класах;
    б) заняття виключно з програмування;
    в) інтеграцію науки, технологій, інженерії та математики через практичну діяльність.

****

ПРАКТИЧНИЙ КУРС

Практичне заняття №1

Тема: Виготовлення виробів з паперу та картону. Основи техніки оригамі.

Мета: Ознайомити студентів із базовими прийомами створення виробів у техніці оригамі на основі багаторазового складання паперу, а також із методикою навчання учнів початкових класів цій техніці.

План:

1. Властивості паперу та картону (експериментальне дослідження).
2. Основи графічної грамоти: розмітка, способи згинання.
3. Виготовлення виробів у техніці оригамі (5, 8, 12 та більше складань).
4. Методика навчання техніки оригамі в початковій школі.

Методичні рекомендації: Досліджуючи властивості паперу та картону, виконати низку практичних дослідів. Під час складання виробів дотримуватись точності, використовувати допоміжні інструменти для створення чітких згинів. Готові вироби застосовувати у сюжетних іграх.

Оновлена література:

1. Веремійчик І.М., Тименко В.П. Технології: підруч. для 2 кл. закл. загал. серед. освіти. — Київ: Генеза, 2020. — 160 с.
2. Сидоренко Т.В. Методика технологічної освіти молодших школярів. — Київ: Освіта України, 2021. — 248 с.
3. Рогова О.В. Оригамі на уроках: навчально-методичний посібник. — Харків: Вид-во «Ранок», 2019. — 112 с.

Практичне заняття №2

Тема: Витинанка та аплікація. Різання паперу. Види аплікацій.

Мета: Ознайомити студентів із методикою різання паперу, створенням симетричних орнаментів у техніці витинанки, технологією виготовлення

витинанок у різних формах, а також із видами аплікацій і методикою їх реалізації в початковій школі.

План:

1. Основи техніки безпеки, прийоми різання: силуетне та симетричне вирізання.
2. Орнаментальні композиції: створення витинанок у смужці, квадраті, колі.
3. Шаблон і трафарет: застосування у творчих завданнях.
4. Види аплікацій та методика їх реалізації у початковій школі.

Методичні рекомендації: Під час вирізання елементів аплікації доцільно економно розташовувати деталі на аркуші. Для точності при симетричному вирізанні слід користуватися згинами, шаблонами та графічною розміткою. Особливу увагу звернути на дотримання правил техніки безпеки.

Оновлена література:

1. Соколенко І.В. Аплікація та витинанка у початковій школі. — Київ: Педагогічна думка, 2022. — 176 с.
2. Глінка І.В., Довгопола Н.О. Матеріали до уроків технологій. 1–4 класи. — Харків: Ранок, 2020. — 224 с.
3. Крамаренко А.М., Донських К.О. Методика викладання технологій у початковій школі. — Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. — 264 с.

Практичне заняття №3

Тема: Плетіння зі смужок паперу. Квілінг та елементи паперопластики.

Мета: Ознайомити студентів із техніками плетіння паперу та квілінгу, з особливостями методики впровадження цих видів паперопластики у практику початкового навчання.

План:

1. Оволодіння прийомами плетіння зі смужок паперу («кутиком»).

2. Створення зразків виробів: книжкові закладки для 1–2 класів.
3. Методика впровадження техніки квілінг у навчанні молодших школярів.

Методичні рекомендації: Розмітку деталей виконувати чітко й точно на зворотному боці аркуша. Рекомендується використання контрастного кольорового та білого цупкого паперу для комбінованих технік. Особливу увагу звернути на охайність і послідовність виконання виробів.

Оновлена література:

1. Мамус Г.М. Квілінг у початковій школі: навчально-практичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга, 2021. — 96 с.
2. Веремійчик І.М., Тименко В.П. Технології: підручник для 2 класу. — Київ: Генеза, 2020. — 160 с.
3. Хоружний В.І. Методика організації практичної діяльності в майстернях. — Тернопіль: Астон, 2020. — 252 с.

Практичне заняття №4

Тема: Технологія виготовлення виробів з пластичних матеріалів. Об’ємне ліплення з елементами конструювання.

Мета: Оволодіти методикою навчання учнів початкових класів техніці об’ємного ліплення з використанням різних пластичних матеріалів (пластилін, глина, солоне тісто), із включенням елементів конструктивного підходу.

План:

1. Властивості та методика ліплення з різних пластичних матеріалів.
2. Основні прийоми ліплення.
3. Конструктивний, пластичний та комбінований способи ліплення.
4. Організація об’ємного ліплення з елементами конструювання.

Методичні рекомендації: У процесі ліплення необхідно дотримуватись співрозмірності частин виробу, враховувати особливості кожного виду

матеріалу. Варто поєднувати ліплення з конструктивними деталями, створювати парні або колективні композиції.

Оновлена література:

1. Веремійчик І.М., Тименко В.П. Технології: підруч. для 2 кл. — Київ: Генеза, 2020. — 160 с.
2. Красноголовець О. Основи скульптури. — Київ: Знання, 2008. — 171 с.
3. Котляр В.П. Методика художнього виховання дітей. — Київ: Кондор, 2009. — 200 с.
4. Міщенко І.Т. Аплікація. Ліплення. Конструювання. — Київ: Радянська школа, 1983. — 64 картки з методичними вказівками.
5. Тименко В.П. Художня праця: підруч. для 4 кл. — Київ: Промінь, 2004. — 143 с.

Практичне заняття №5

Тема: Рельєфне ліплення.

Мета: Ознайомити студентів із видами рельєфного ліплення, способами його виконання, а також методикою організації рельєфного ліплення в початковій школі.

План:

1. Класифікація видів рельєфного ліплення.
2. Техніки виконання та методика їх викладання учням молодшого шкільного віку.
3. Практичне виконання рельєфних композицій.

Методичні рекомендації: При створенні рельєфів важливо дотримуватись принципу глибини планів. Вироби з солоного тіста після висихання доцільно розфарбовувати фарбами з додаванням клею ПВА та покривати лаком при необхідності.

Оновлена література:

1. Веремійчик І.М., Тименко В.П. Технології: підруч. для 2 кл. — Київ: Генеза, 2020. — 160 с.
2. Красноголовець О. Основи скульптури. — Київ: Знання, 2008. — 171 с.
3. Котляр В.П. Методика художнього виховання дітей. — Київ: Кондор, 2009. — 200 с.
4. Міщенко І.Т. Аплікація. Ліплення. Конструювання. — Київ: Радянська школа, 1983. — 64 картки з методичними вказівками.
5. Тименко В.П. Художня праця: підруч. для 4 кл. — Київ: Промінь, 2004. — 143 с.

Практичне заняття №6

Тема: Технологія виготовлення виробів у техніці пап’є-маше.

Мета: Ознайомити студентів з особливостями техніки пап’є-маше, етапами виготовлення виробів і методикою організації навчальної діяльності з учнями початкової школи у цій техніці.

План:

1. Пап’є-маше як засіб розвитку дизайнерських здібностей. Сфери застосування.
2. Етапи створення виробів із пап’є-маше.
3. Виготовлення моделей основ.
4. Прийоми формування виробу в техніці пап’є-маше.
5. Техніка з’єднання частин і декоративне оформлення.

Методичні рекомендації: Доцільно використовувати газетний або тонкий уживаний папір. Для моделювання об’єктів можна застосовувати овочі та фрукти. Готові вироби декоруються фарбами, тканинами або іншими матеріалами залежно від навчального завдання.

Оновлена література:

1. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. — Львів: Світ, 1993. — 272 с.
2. Демидчик В.Г. Казкові сюжети для занять. — Київ, 1995. — 72 с.

3. Красноголовець О. Основи скульптури. — Київ: Знання, 2008. — 171 с.
4. Міщенко І.Т. Аплікація. Ліплення. Конструювання. — Київ: Радянська школа, 1983. — 64 картки з методичними вказівками.
5. Боринець Н.І. Технології: сценарії свят, конкурси, ігри. — Київ: Шкільний світ, 2011. — 128 с.

Практичне заняття №7

Тема: Художнє конструювання з природних матеріалів. Аплікації з плоского природного матеріалу. Мозаїка.

Мета: Ознайомити студентів із методикою виготовлення виробів із природного матеріалу: аплікації з засушених рослин, а також мозаїки з насіння, круп, зерен і подібних природних матеріалів.

План:

1. Аплікації з плоского природного матеріалу: особливості створення та методика роботи.
2. Технологія виготовлення мозаїки з природних дрібнофракційних матеріалів (насіння, круп, макаронних виробів тощо).

Методичні рекомендації: Для виконання аплікацій слід використовувати попередньо засушений матеріал, розміщуючи елементи композицій гармонійно й симетрично. Роботи мають бути охайними та тематично завершеними.

Оновлена література:

1. Сидоренко Т.В. Методика технологічної освіти молодших школярів. — Київ: Освіта України, 2021. — 248 с.
2. Веремійчик І.М., Тименко В.П. Технології: підруч. для 2 кл. — Київ: Генеза, 2020. — 160 с.
3. Колонькова О.О. Школа ремесел. Декоративні техніки. — Київ: Шк. світ, 2012. — 112 с.

Практичне заняття №8

Тема: Дизайн-діяльність з об’ємного природного матеріалу. Комбінування природних і пластичних матеріалів.

Мета: Опанування студентами методики створення об’ємних композицій з природних матеріалів (каштани, шишки, жолуді, овочі тощо), поєднаних із пластичними елементами.

План:

1. Виготовлення виробів із природного об’ємного матеріалу: особливості та прийоми.
2. Інструменти та матеріали для з’єднання елементів, методика роботи.
3. Складання тематичних об’ємних композицій.

Методичні рекомендації: Перед початком роботи потрібно підготувати природні матеріали та обрати зручні способи з’єднання: клей, дріт, зубочистки. Приділяти увагу композиційній завершеності.

Оновлена література:

1. Хоружний В.І. Методика організації практичної діяльності в майстернях. — Тернопіль: Астон, 2020. — 252 с.
2. Іваненко Л.М. Гра як пізнавальна діяльність. — Харків: Фоліо, 2020. — 199 с.
3. Веремійчик І.М., Тименко В.П. Технології: підруч. для 2 кл. — Київ: Генеза, 2020. — 160 с.

Практичне заняття №9

Тема: Орнамент. Писанкарство.

Мета: Ознайомити студентів із видами орнаментів, їх символікою, та методикою навчання учнів початкових класів декоративному оздобленню писанок.

План:

1. Історія писанкарства та його види.

2. Символіка та композиція орнаменту.
3. Матеріали та техніки розпису писанок.
4. Техніка декоративного оформлення поверхні яєць.
5. Створення композицій з писанок.

Методичні рекомендації: Застосовувати різні техніки декорування: воскова, мальована, аплікаційна. Дотримуватись гармонійності кольорів і форм, навчати композиційному мисленню.

Оновлена література:

1. Луцан Н. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. — Київ: Слово, 2021. — 172 с.
2. Воропай О. Звичаї нашого народу. — Київ: Оберіг, 2022. — 352 с.
3. Тименко В.П. Художня праця. — Київ: Промінь, 2020. — 160 с.

Практичне заняття №10.
Тема: Тканини і волокнисті матеріали. Аплікації з тканин. Колаж. Види швів.

Мета: Ознайомити студентів із сучасними підходами до виготовлення виробів з текстильних матеріалів; оволодіти технологією створення аплікацій та колажів із тканини та ґудзиків; сформувати уявлення про методику навчання учнів початкових класів технікам вишивання.

План:

1. Класифікація тканин і волокнистих матеріалів, їх властивості та застосування.
2. Технологія виготовлення аплікації з тканини. Створення об’ємної аплікації з використанням ґудзиків. Колаж.
3. Основні види оздоблювальних і з’єднувальних швів. Послідовність їх виконання.
4. Методика навчання молодших школярів простому ремонту одягу, пришиванню ґудзиків.
5. Орнаментальні мотиви у художній вишивці.
6. Ознайомлення учнів із технікою безпечної роботи з голкою й ниткою, навчання виконанню швів «уперед голку», «через край». Ручні оздоблювальні шви.

Методичні рекомендації:
Перш ніж розпочати вишивання, ознайомити учнів із графічним позначенням стібків. Повторити правила безпечного користування швейним приладдям. Для аплікацій і колажів добирати тканини спорідненої або контрастної кольорової гами. Відпрацьовувати розмітку та виконання швів спочатку на папері в клітинку, а потім — на тканині. Для вишивання рахувальними швами використовувати тканину зі структурою полотняного переплетіння.

Література:

1. Веремійчик І. М., Тименко В. П. Трудове навчання: Підручник для 2-го класу загальноосвітнього навчального закладу. — К.: Генеза ОСО, 2012. — 160 с.
2. Луцан Н. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. — К.: Вид. дім «Слово», 2009. — 172 с.
3. Хоружний В. І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання. — Тернопіль: Астон, 2005. — 252 с.
4. Колонькова О. О. (упоряд.) Школа ремесел: М’яка іграшка. Клаптикова аплікація. Витинанка. — К.: Шк. Світ, 2011. — 112 с.

Практичне заняття №11.

Тема: Технологія виготовлення об’ємних виробів із текстилю.

Мета: Оволодіти методикою виготовлення об’ємних виробів з текстильних матеріалів, навчитися основам розмітки, крою та шиття одягу для ляльки; ознайомити студентів із методикою організації практичної діяльності учнів початкової школи.

План:

1. Методика ознайомлення учнів з етапами виготовлення одягу: розмітка, крій, шиття.
2. Особливості виготовлення об’ємних текстильних виробів на уроках трудового навчання.
3. Технологія пошиття одягу для ляльки. Створення іграшок з тканини: м’яка іграшка, пальчикова лялька, лялька-мотанка.

4. Ляльковi iгри-театралiзацiї як засiб художнього виховання.

Методичні рекомендації:

Розмітку елементів виконувати зі зворотного боку тканини. Для складних деталей застосовувати шаблони. Добирати якісні матеріали яскравого кольору, зручні у використанні: м'які, не сипучі, трикотажні тканини з виразною фактурою.

Література:

1. Веремійчик І. М., Тименко В. П. Трудове навчання: Підручник для 2-го класу. — К.: Генеза ОСО, 2012. — 160 с.
2. Демидчик В. Г. Казкові сюжети для занять з трудового навчання. — К., 1995. — 72 с.
3. Жлудько В. М. Впровадження експериментальних творчих завдань і художніх технік з розвитку ігродизайну... — К., 2012. — С. 178–184.
4. Скляренко О. А. Школа ремесел. Лялька: Український стиль. — К.: Шк. Світ, 2011. — 96 с.
5. Трудове навчання: Сценарії свят, конкурси, ігри. — К.: Шк. світ, 2011. — 128 с.
6. Тименко В. П. Художня праця. — К.: Промінь, 2004. — 143 с.

Практичне заняття №12.

Тема: Плетіння з волокнистих матеріалів. Бісероплетіння.

Мета: Ознайомити студентів із техніками плетіння виробів з волокнистих матеріалів і бісероплетінням; сформувати методичні вміння щодо навчання учнів початкової школи цим видам декоративно-прикладної діяльності.

План:

1. Технологія плетіння з ниток, шнурів, тасьми. Виготовлення закладки для книги, пояса для одягу.
2. Основи бісероплетіння.
3. Методика навчання учнів виготовлення іграшок з ниток, помпонів; елементарного в'язання та роботи з бісером.

Методичні рекомендації:
Для плетіння зручно використовувати в’язальні нитки, ірис, муліне. При роботі з бісером враховувати вікові особливості дітей, підбирати великі намистини, прості схеми, кольорові зразки.

Література:

1. Луцан Н. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. — К.: Вид. дім «Слово», 2009. — 172 с.
2. Тименко В. П., Вдовченко В. Методика трудового навчання: технічної і художньої праці. — К.: ІОД, 2009. — 300 с.
3. Колонькова О. О. (упоряд.) Школа ремесел: М’яка іграшка. Клаптикова аплікація. Витинанка. — К.: Шк. Світ, 2011. — 112 с.

Практичне заняття №13

Тема: Художнє конструювання та моделювання об’ємних виробів з різних матеріалів (маски, сувеніри, рухомі іграшки, моделі). Дизайнерське оформлення об’ємних форм.

Мета: Сформувати в студентів уміння здійснювати художнє конструювання й технічне моделювання з різних матеріалів, ознайомити з методикою навчання учнів початкових класів створенню об’ємних виробів декоративного та функціонального призначення.

План:

1. Види матеріалів, що використовуються у художньому та технічному конструюванні.
2. Особливості проєктування й конструювання в умовах початкової школи.
3. Технологія створення масок, сувенірів, іграшок та моделей із різних матеріалів.
4. Основи технічного моделювання: виготовлення об’єктів, що рухаються, плавають, літають.

Методичні рекомендації:
Під час занять доцільно використовувати елементи ігрового дизайну —

створені об’єкти застосовувати в рольових іграх та театралізаціях. При навчанні технічному моделюванню слід звертати увагу на точність конструктивних з’єднань та послідовність дій учнів при складанні моделей.

Рекомендована література:

1. Веремійчик І.М., Тименко В.П. *Трудове навчання. 2 клас*. – К.: Генеза, 2012. – 160 с.
2. Іваненко Л.М. *Гра як пізнавальна та конструктивна діяльність*. – Х.: Фоліо, 2005. – 199 с.
3. Міщенко І.Т. *Аплікація. Ліплення. Конструювання*. – К.: Рад. школа, 1983.
4. Пометун О.І., Пироженко Л.В. *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання*. – К.: А.С.К., 2003. – 19 с.
5. Тименко В.П. *Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості*. – К.: Пед. думка, 2007. – 381 с.
6. Тименко В.П. *Художня праця. 4 клас*. – К.: Промінь, 2004. – 143 с.

Практичне заняття №14

Тема: Макетування.

Мета: Ознайомити студентів з принципами створення навчальних макетів архітектурних форм, предметів інтер'єру та книг; сформувати навички викладання основ макетування учням початкової школи.

План:

1. Поняття масштабу і пропорцій у макетуванні.
2. Технологія побудови розгорток для макетних конструкцій.
3. Макетування архітектурних об’єктів, предметів меблів.
4. Особливості створення макетів книжок.
5. Формування композицій із кількох макетованих об’єктів.

Методичні рекомендації:
Для виготовлення макетів використовувати міцний папір, пакувальний

картон, різні за формою упаковки. Важливо дотримуватись пропорційності частин. Ілюстрації до макетованих книг можуть бути виконані у вигляді аплікацій, живописом або графічними засобами.

Рекомендована література:

1. Веремійчик І.М., Тименко В.П. *Трудове навчання. 2 клас*. – К.: Генеза, 2012. – 160 с.
2. Жлудько В.М. *Експериментальні творчі завдання і техніки ігродизайну в підготовці майбутніх учителів*. – К., 2012. – С. 178–184.
3. Тименко В.П. *Початкова дизайн-освіта: теорія і практика формування конструктивних умінь особистості*. – К.: Пед. думка, 2007. – 381 с.

****

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТІВ

1. Підготовка презентації на тему «Види декоративно-прикладного мистецтва»
2. Підготовка презентації на тему «Види дизайну»
3. Створення колекції різновидів паперу; виготовлення виробів у техніці оригамі; декорування; складання плану-конспекту уроку №1
4. Виготовлення сюжетних і декоративних витинанок; аплікацій різних видів; укладання розповідей до сюжетів
5. Виготовлення килимка з паперу; листівки (плетіння смужками); кошика (плетіння кутиком); композиції у техніці квілінг
6. Ліплення птахів, тварин, людей (різними способами); народна іграшка; тематичні композиції; план-конспект до пр. заняття №4
7. Ліплення сюжетних сувенірів із солоного тіста; розробка плану-конспекту до пр. заняття №5
8. Виготовлення виробів у техніці пап’є-маше; складання сценаріїв до лялькових вистав на основі виробів
9. Завершення аплікацій, мозаїк із природного матеріалу; написання плану-конспекту уроку до пр. заняття №7
10. Створення виробів із об’ємного природного матеріалу; складання композицій; план-конспект до пр. заняття №8
11. Стилізація форм для орнаментів; ескізи для писанок та вишивок; зразки писанок; композиція; план-конспект до заняття №9
12. Завершення аплікацій із тканини; вишивання виробу за вибором (хустинка, серветка, тощо); розробка фрагменту уроку
13. Завершення пошиття одягу та іграшок; підготовка театралізацій; розробка фрагменту уроку
14. Завершення плетіння закладки, пояса; виготовлення браслета з бісеру; план-конспект до заняття №12
15. Завершення конструювання масок, сувенірів, моделей; виготовлення літаючих/плаваючих об’єктів; інсценізації з виробами
16. Завершення макетування архітектурних форм, меблів, книг; складання об’ємно-просторової композиції

****

Питання до заліку

1. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів початкових класів з освітньої галузі «Технології».
2. Змістові лінії освітньої галузі «Технології».
3. Класифікація методів трудового навчання.
4. Принципи та форми організації навчально-виховного процесу з трудового навчання.
5. Психолого-педагогічні основи формування конструктивно-художніх та конструктивно-технічних умінь у молодших школярів.
6. Планування та підготовка уроків трудового навчання.
7. Ігродизайн. Роль ігродизайну в пропедевтиці інформаційної культури особистості молодших школярів. Особливості театралізованого ігродизайну.
8. Оцінювання результатів праці молодших школярів.
9. Історія виникнення, виробництво, властивості паперу і картону.
10. Прийоми обробки і види конструктивних робіт з паперу і картону.
11. Методика ознайомлення молодших школярів з конструюванням виробів з паперу і картону.
12. Особливості різних видів аплікацій. Методика виконання аплікацій.
13. Особливості підготовки і технологія виконання аплікацій з природних матеріалів.
14. Методика ознайомлення учнів початкових класів з конструюванням об’ємних виробів з природного матеріалу.
15. Методика об’ємного ліплення з пластичних матеріалів (глини, пластиліну, солоного тіста) у початковій школі.
16. Особливості рельєфного ліплення з різних пластичних матеріалів.

17. Технологія виготовлення виробів з пап’є-маше (послідовність, прийоми ліплення з пап’є-маше).

18. Класифікація і властивості тканин та волокнистих матеріалів.

19. Методика ознайомлення молодших школярів з виконанням ручних швів; технологією пришивання ґудзиків.

20. Методика ознайомлення молодших школярів з конструюванням об’ємних виробів з волокнистих матеріалів.

21. Види українського декоративно-прикладного мистецтва.

22. Орнамент. Види писанок. Символіка в писанкарстві.

23. Витинанка як вид українського декоративно-прикладного мистецтва.

24. Художня вишивка як вид українського декоративно-прикладного мистецтва.

25. Українська народна іграшка.

26. Мозаїка. Колаж.

27. Особливості конструювання літаючих (плаваючих) моделей.

28. Загальна характеристика різних видів дизайну.

29. Технічне моделювання і конструювання як засіб розширення політехнічного кругозору молодших школярів.

30. Профорієнтація на уроках праці. Місце екскурсії в трудовому навчанні і вихованні учнів початкових класів.

****

ДОДАТКИ

Додаток А

Дизайн і технології (інтегрований курс)
Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я.

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрованийкурс «Дизайн і технології». Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і не матеріальне виробництво;
- виховання естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проєктно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Змістова лінія «Інформаційно-комунікаційне середовище» охоплює вивчення питань гармонійного поєднання функціональності та естетичності у виробах; пошук та опрацювання тематичної інформації у взаємодії з іншими; дослідження природних, штучних і синтетичних матеріалів; розрізнення та читання графічних зображень; конструювання виробів з готових деталей.

Змістова лінія «Середовище проєктування» спрямована на реалізацію творчого потенціалу учнів, створення умов для продукування ідей, вибору особисто привабливих об'єктів праці; проєктування – моделювання і конструювання; виконання елементарних графічних зображень; добір матеріалів за їх властивостями; читання інструкційних карток із зображеннями для поетапного виготовлення виробу.

Змістова лінія «Середовище техніки і технологій» передбачає формування навичок організації робочого місця, безпечної праці з ручними інструментами та пристосуваннями; поетапне виготовлення виробів з

використанням традиційних та сучасних технологій; раціональне використання матеріалів.

Змістова лінія «Середовище соціалізації» спрямована на формування здатності оцінювати та презентувати результати проєктно-технологічної діяльності, обговорювати їх з іншими; ефективно використовувати створені вироби; долучатися до благочинної діяльності; виконувати трудові дії в побуті для самообслуговування та якісного облаштування життєвого простору.

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем, розв'язання життєвих проблем, встановлення взаємозв'язків з іншими освітніми галузями.

Розподіл навчальних годин за темами, добір об'єктів праці вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання та педагогічну доцільність.

Обов'язковою умовою проведення занять є виготовлення корисного й естетичного виробу – індивідуально, в парі або в групі, оцінювання і презентація результатів навчання. Увага акцентується на організації робочого місця, правилах внутрішнього розпорядку, безпеці праці та санітарних норм.

Додаток Б

Технологічна освітня галузь
Типова освітня програма, розроблена
під керівництвом Шияна Р. Б.

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі у початковій школі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут». Змістові лінії, які систематизують очікувані результати навчання, спрямовані на формування ключових компетентностей учнів.

Змістова лінія «Технічна творчість і техніка» спрямована на залучення учнів до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об’ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу Змістова лінія «Світ технологій» має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів – від розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися

послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо). Організація екскурсій на виробничі об'єднання, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія «Світ ремесел» має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як культурної спадщини українського народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва.

У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різьблення, ліплення тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія «Побут» має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті. Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Навчальне видання
Укладач:
Г.Б.Бреславська
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (для змішаного навчання): навчально-методичні рекомендації

Книга друкується в авторському редагуванні.
Підписано до друку . Формат 60x84/16 Папір офсетний
Гарнітура Times Обл.-вид. арк. 2 Електронне вид-ня
Ум. друк. арк. 2

